

Bilag 12

Oversigt over dansk forskning i internationaliseringens betydning for folkestyret

Udarbejdet af forskningsbibliotekar Finn Hansson,
Handelshøjskolens Bibliotek.

København, den 19. august 1994

Indledning

Forstået meget bredt har internationaliseringen altid haft betydning for det danske folkestyre, idet den danske stats eksistens i en større verden har betydet en vekselvirkning og en oftest klar afhængighed af forhold i den ydre verden. Traditionelt har det været udenrigspolitikken og til dels handelspolitikken, der har formidlet denne sammenhæng med og afhængighed i forhold til omverdenen.

Siden afslutningen af 2. verdenskrig har internationaliseringen imidlertid taget nye og kvalitativt andre former end før. Danmark har i stigende omfang deltaget i en række regionale og internationale organisationer og er i dag med i en række internationale aftalesystemer, der omfatter mange flere forhold i danskernes hverdag end det tidligere traditionelle udenrigs- og sikkerhedspolitiske område. Der har først og fremmest været tale om en voksende integration i den fremvoksende internationale efterkrigsøkonomi med hovedvægt på landbrugs-, handels- og valutasamarbejde, men efter Danmarks medlemskab af EF også i samarbejde på en række andre politikområder.

I en betænkning fra 1987 om udforskningen af dansk politik fra 1945 til 1985 afgivet af et planlægningsudvalg under Statens Humanistiske Forskningsråd 1) hedder det på side 10: »Et nyt og centralt træk i efterkrigstiden er, at internationaliseringen af politiske beslutninger og integreringen i den internationale økonomi, især EF-økonomien, har ændret de politiske rammebetingelser.«

Men i betænkningens efterfølgende uddybning af problemstillinger, der traditionelt er centrale i den politologiske forskning som: regering og folketing, centraladministrationen, interesseorganisationerne, vælgerne, politisk kommunikation, den offentlige sektors ekspansion, energipolitik, kulturen, den udenrigs-

økonomiske politik, politiske institutioner og politisk adfærd *inddrages* internationaliseringsproblematikken kun yderst marginalt.

I en bog fra 1984 2), der sammenfatter resultatet af en forskergruppes arbejde med analyser af den politiske beslutningsproces i Danmark for at kunne belyse væsentlige træk i dansk folkestyres udvikling og virkemåde, er synsvinklen i de enkelte analyser af politisk kultur, interesseorganisationer, partier og demokratisk styring udpræget *national*, forstået på den måde, at det er udviklingstendenser, forhold og sammenhænge i det danske samfund alene, der beskrives og analyseres.

Det er på den baggrund nok korrekt at konkludere, at for 10 år siden fremstod internationaliseringsproblematikken – når vi ser bort fra den traditionelle udenrigs- og sikkerhedspolitiske diskussion – som et forhold man nok skulle være opmærksom på, men som endnu ikke hverken begrebsligt, teoretisk eller metodisk var integreret i den politologiske forsknings traditionelle opdeling af forskningsområder og forståelse af centrale sammenhænge. Vi må derfor forvente, at internationaliseringsproblematikken fremstår som en hurtigt voksende og tværgående problemstilling i forhold til en traditionel forståelse af politologien – og nok i høj grad vil være præget af de seneste års intensive politiske diskussioner i Danmark om suverænitetsafgivelse og integration i overnationale samarbejdsformer.

I en netop udkommet analyse af Ove Kai Pedersen m.fl. om demokratiets eller folkestyrets tilstand i Danmark 3) formuleres internationaliseringsproblematikken i forhold til demokrati og folkestyre helt anderledes på baggrund af de sidste 10 års udvikling og ikke mindst de seneste års intense politiske konflikter i Danmark om de politiske rammer om og former for nationalt hhv. internationalt samar-